

Referat: Lucius Cornelius Sulla, conducatorul Romei

Pana la jumatatea anului 84 i.e.n., Sulla ramane in provincia Asia pe care, pentru a-si consolida fondurile, o supune enormei contributii de 20 000 talanti. In vara lui 84 i.e.n., isi trece oastea in Grecia si, de aici, in Italia, la Brundisium, unde debarca in primavara anului 83 i.e.n. in fruntea a 40000 de oameni. I se alatura imediat cea mai mare parte a optimatilor, chiar si ceva trupa - doua legiuni comandate de Pompei, Crassus, cetateni de rand s.a.

Republica cunoscuse primul mare razboi civil (pierderile depasesc 100 000 de oameni). Lupta decisiva cu popularii (mananistii) s-a dat la Sacriportus, in 82 i.e.n. (o prima ciocnire avusese loc in 83 i.e.n. la Tifata), unde oastea comandata de Marius cel Tanar este zdrobita si acesta se retrage la Preneste, unde isi pune capat zilelor. Dupa o ultima batalie, la portile Coline (1 noiembrie 82 i.e.n.), de asemenea victorioasa, Sulla intra in Roma. (Caius Marius cel Tanar (109-82 i.e.n.), dupa moartea tatalui sau adoptiv deveni, datorita insusirilor militare dobandite pe langa Marius, unul dintre comandantii armatelor marianistilor. in 82 i.e.n. a indeplinit chiar functia de consul). Macelul care a urmat fu ingrozitor, listele de proscriși, executati aproape toti, numarand peste 12000 de partizani ai lui Marius. Mii de samniti, cei mai credinciosi popularilor dintre aliatii italici, tura adunati pe Campul lui Marte si dati mortii in timp ce Sulla, care asista in templul Bellonei la dezbaterile senatului, declara cu cinism: "Din ordinul meu sunt pedepsiti cativa criminali. Va rog sa ramaneti linistiti." (Superstitios, dand crezare viselor si augurilor, fatalist, Sulla isi adaugase porecla "Felix" (om providential, Fericitul), isi alesese ca protectori zeita Venus si apoi zeita cappadociana Ma, Bellona la romani, al carei cult de o cruzime de neinchipuit a patronat sangeroasele prescriptii).

Pentru a-si consolida puterea, Sulla elibera sclavii celor cazuti victime prescriptiilor si forma din ei un fel de garda personala careia i-a dat numele gintii sale (cei 10 000 de cornelieni). De asemenea coloniza 120 000 de veterani, partizani ai sai, pe pamanturile din Latium, Picenum, Campania, Etruria, in general confiscate de la marianisti, a caror avere o imparti prietenilor sai. La propunerea interrexului Lucius Valerius Flaccus cel Batran (Lex Valeria de imperio), Sulla fu declarat, in 82 i.e.n., dictator pe viata (primul din istoria Romei), cu dreptul de a promulga legi si organiza statul (dictator legibus suribundis et rei publicae constituendae).

Fu astfel instituita la Roma prima dictatura in profit personal, in aceasta calitate, Sulla dispunea dupa bunul sau plac de averea si chiar de viata cetatenilor, de politica externa, de dreptul de intemeiere a coloniilor, de conducerea senatului. Astfel, il reorganiza prin decernarea titlului de senator pe viata si prin marirea cu 300 a numarului de membri si decreta un termen de zece ani pana la o a doua candidatura la consulat.

De asemenea, retrase cavalerilor dreptul de tribunal (conducerea tribunalelor era banoasa) si-l incredinta senatorilor, ridica cavalerilor drepturile de incasare a darilor din provincia Asia, pe care le trecu direct in apanajul statului, limita puterea consulilor numai asupra Romei si Italiei, iar, pe cea a tribunilor, numai in chestiunile ce priveau drepturile persoanelor. Totusi, el trebui sa faca si concesii cetatenilor (intre acestea - dreptul aliatilor, deveniti cetateni, de a fi repartizati in toate cele 35 de

triburi), ceea ce atribui legislației sale un caracter contradictoriu. Cu toate că Sulla tinea cu siguranță fraiele Romei și Italiei, situația generală a republicii era departe de limpezire. Astfel, în provincii, Hispania mai ales, se contura o mișcare de rezistență, constituită din refugiați romani și italici sub comanda lui Quintus Sertorius (comandant remarcat sub Marius la Vercellae), fost pretor al Hispaniei Citerior în 83 î.e.n., care revenise acolo în 80 î.e.n. (se refugiase, cu un an înainte, în Mauretania) la chemarea triburilor răscolite ale lusitanilor.

Un alt contingent de sprijinire a lui Sertorius l-au constituit, ceva mai târziu, lepidusienii (partizani ai lui Marcus Aemilius Lepidus, care, după înfrângerea din 78 î.e.n., s-au refugiat în Hispania). Mișcarea lui Sertorius⁵ a marcat prima participare a provincialilor la certurile politice din Roma. Nesiguranța internă a republicii l-a îndemnat pe Mitridate al VI-lea să încalce pacea dardanică prin zdrobirea ostilor romane din Asia comandate de L. Licinius Murena și să desfășoare, cu un succes relativ, cel de-al doilea război mitridatic (83-81 î.e.n.).